

BPT
1/4

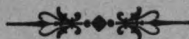
Južnoslovenski filolog
ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

ПОВРЕМЕНИ СПИС
ЗА СЛОВЕНСКУ ФИЛОЛОГИЈУ И ЛИНГВИСТИКУ

ИЗДАЈЕ
А. БЕЛИЋ

УРЕЂУЈУ:
А. БЕЛИЋ, СТ. М. КУЉБАКИН, СТ. ИВШИЋ и ФР. РАМОВШ

КЊИГА XVI

ШТАМПА ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
БЕОГРАД 1937

1. — Prilozi poznavanju narodnog govora u Tijesnome

(na otoku Murteru)

Tijesno, u ovdašnjem govoru *Tisno* (talij. Stretto), je varoš na istočnoj obali otoka Murtera (Plinijev Colentus), broji oko 2150 duša rimokatoličke vjere. Pokretni most spaja otok sa kopnom, i po tom je tjesnacu mjesto dobilo ime. Djedovi današnjih Tišnja¹⁾ doselili su se u ovaj kraj, pred Turcima, početkom 16 vijeka, i to iz svojih stana¹⁾: *Ivìnja*, *Dubràve* i *Dázline* — koji su nekoliko kilometara udaljeni od morske obale.

Prvi župnik u novoj postojbini bio je glagoljaš Miho Veaković, ali je već njega naslijedio latinaš Petar Šutina, koji samo jedamput piše glagoljicom, i tada se potpisuje: Šutinović.

Narod je ovoga kraja bio vrlo siromašan. Bio je i bez nacionalne svijesti: u borbi s Turcima izmorio se, i u Veneciji je gledao pretstavnika i zaštitnika svoje vjere, poradi koje je jedino i stradao. To je bio seljak, bez kulture, zato z dubokim religioznim osjećanjem, zadovoljan ako je mirno mogao ispovijedati vjeru otaca i u miru obrađivati zemlju.

Zavisnost seljaka o talijanskim doseljenicima odražuje se u narodnom govoru, te je pun talijanizama koji karakterišu novi odnošaj, sluge i gospodara. Ove tuđice po svojem značenju pripadaju ekonomskom, političkom i administrativnom sistemu — uvedenim od Venecije. Također mornarska terminologija većim je delom talijanska i romanska²⁾.

¹⁾ Rja (Rječnik jug. akademije): „stân, die Sennerei, locus et casa mulgendis aestate ovibus“. — U Tijesnome se čuje samo plural: *stáni*. — U ovome članku ostavljeni su akzenti onako kako su u pisca obeleženi. — Uredn.

²⁾ Dr. P. Skok u svojoj raspravi „Od koga naučiše jadranski Jugosloveni pomorstvo i ribarstvo?“ — kaže: „Ako ispitujemo ove nazive, mi doista dolazimo do nesumnjiva zaključka da se oni (tj. jadranski Sloveni) naučiše ovim z анима-

Narod je lako prisvajao venecijanske izraze, jer, koliko pojedini glasovi toliko i sam akcenat u venecijanskom govoru, odgovaraju ovdješnjoj čakavštini.

Govor u Tijesnome nije danas čisto čakavski, pomlađen je ikavskom štokavštinom, jer su ovdješnja čakavština i susjedna štokavština ikavskoga podnarječja.

Na ovom ću se mjestu obazreti samo na karakteristične narodne i slovenizirane izraze koji se ne čuju ili su rijetki u književnom govoru, i na poneka odstupanja. Osvrnuću se takođe i na neke druge momente koje karakterišu osobine ovoga govora.

1) — U ovdješnjoj čakavštini, koja je ikavskoga podnarečja, ima nekoliko ekavskih izraza. Oni se čuju jedino u tom obliku, premda u drugim krajevima, i čakavskog i štokavskog govora, postoje za neke od njih ikavske zamjene.

Za štok. ij. perfektivni glagol *sjèsti* narod ovdje kaže *sèsti*, a, naprotiv, imperfektivni oblik glasi *sidìti*. Isto važi za složenice: *prosèsti se*, *nasèsti*, *prisèsti*.

Za štok. ij. imenice korijen i korijenje u ovdješnjem govoru imamo: *koren* i *korenje*.

Za štok. ij. imenicu *zjènica* u ovom govoru: *zènica*.

Za štok. ij. imenicu *sìjeno* u ovom govoru: *sèno*, a slušao sam nekoliko puta: *sèna*, f.

Za štok. ij. imenicu *starjèšina* u ovom govoru: *starešìna*.

Particip prošli od glagola *srìsti* (štok. *srèsti*) glasi: *srèja*.

Prema štok. imenici *krílo* u ovom govoru: *krèlo*.

2) — Stari prijedlozi *vъ* i *vъzъ* sačuvali su svoj početni konsonant u malo riječi, i to u ovim oblicima, u prilogu: *vájk*, *vàvih* i u glagolu: *vazèti*, *vazèsti*, *vazìmati*.

3) — Stara grupa *чр- чьр-* sačuvana je još jedino u dvije riječi: *črìvo*, *чр̀во*; *ч̀р̀в*, *ч̀р̀вв*. Prema *ч̀р̀в* imamo, iz fiziološke nužde, metatezu: *č̀vr̀lìv*¹⁾.

njima (tj. moreplovstvu i brodarstvu) ne od Romana apeninske obale, nego od domaćih, koje zatekoše u Dalmaciji u doba doseljenja.“ „Ovi zatečeni Romani stvoríše i simbiozu sa Slovenima i već u toku srednjega vijeka oni se stopíše s njima, nakon što im dadoše prve osnove moreplovstva i pomorskog ribarstva.“ — Nije, dakle, isključeno da i Tiješnjani nemaju u svojem govoru naziva koje su poprimili od dalmatinskih Romana, da su, naime, ipak, premda u prvim počecima nastanjeni na kopnu, nedaleko od mora, došli — pa i na prekide — ma u kakav kontakt s tim Romanima.

¹⁾ Isto kao što u štok. imamo *č̀vr̀st* prema **ч̀р̀с̀ш̀в̀з̀*.

4) — *Artìć* i *Hartìć* dva su topografska naziva za jedno te isto. Po svoj prilici, narod je od imenice *Rât* (*рѣѡѣ*), koja je takođe topografski naziv, načinio deminutiv *ratìć*, analogno promjenama: *vrât* — *vratìć*, *brât* — *bratìć* (u značenju mali brat, a ne rođak), a iz fiziološke nužde nastala je metateza: *artìć* i *hartìć*.

5) — Prilozi.

Zèru i dem. *zerìcu* i *zèricu* = vrlo malo (talij. zero = ništica, nula); *ùtapac* = uzalud, zaman; *uzàligac* = nije moguće; *ljuski* i *ljúski* = ljudski, čuje se u značenju: jako, na pr. *Ljúski* ga je udrila (tj. jako ga je udarila); *ljúski* i *ljúcki* čuje se u značenju: pošteno, na pr. *Nisi ljúski* (ili *ljúski*) učinija (tj. nisi pošteno učinio, uradio); *prikopřčice* čuje se u značenju „salto mortale“, na pr. *Skočija* je u more *prikoprčice*; *lěšto* = hitro, brzo (ven. lešto, tal. lesto); postoji izraz *rugàc*, od glagola *rugati se*, pa na pr. *É rugàc* znači: jest, govoriš rugajući se (tj. u šali). Ovaj se izraz čuje ponajviše od djevojak, i u njemu je sadržana neka pritajena hvala na laskanju.

6) — Nekoliko čistih narodnih izraza.

Pòluk, m. = polog, položeno jaje; *ćirjah*, m. = ćir; *sùk*, m. = osušeni panj (исп. руско сукъ); *babúj* i *babùlj*, m. = ovalan kamen; *oplètrina*, f. = osušena koža za pravljenje opanaka, dio od pleća nije *spàra*, f. = okrugao svitak od krpe, kao kolač koji žene stavljaju na glavu pod breme. *Lasàtka*, f. = fungo marino, ali takođe naziv za vrstu smokve (plod i stablo); *cilìca*, f. = neizgnječena suha smokva; *zbìca* i *žbìca*, f. = igla za pletenje; *oplèće*, n. = ženski haljetak; *zàjati* i *zajàti* = uzajmiti; *žùžnja*, f. = trak od sipe ili hobotnice; *crnogùzac*, m. = vrsta ribe; *máž*, m. = vrsta morske trave (njezino je svojstvo što je masna); *mážar*, m. = vrsta ribe (glamòč) koja živi u mažu; *svilìna*, f. = morska salata; *bàlavica*, f. = vrsta sluzave, balave, ribe; *izvrğnuti* = pobaciti dijete; *završnjak*, m. = stražnji dio vrše kuda ulazi riba; *modrùlja*, f. = vrsta smokve (plod) kojoj je jezgro karminski crveno i malo baca na modro; *bubìca*, f. = niska glava kruha pečenog pod pekom; *pečár*, m. = glava kruha koja se daje pekaru kao nagrada za ispečeni kruh; *pečarìca*, f. = žena pekar; *izlápiti* i *izagnàti* = istjerati; *zadìmiti* = pogoditi nekoga kamenom; *osín*, m. = sjena; *dìlati* = rezati nožićem drvo, i složenice: *izdìlati*, *udìlati*, *nadìlati*, *podìlati* (čuje se elipt. rečenica: Nediija — da se drvo ne dila); *gujìna*, f. = zmija; *gúja*, f. = crvić; *gujác*, m. = malo veći crv koji uništava guje; *jazìk*, m. vrlo se malo čuje, prevladuje: *jezìk*, *lémati* i složenice: *izlémati*, *nalémati* = mlatiti koga; *betěžan* = bolestan; *tùcati* neprekidno navaljivanje ribe na udicu; *tùcavica*, f. = vrsta rube; *tùcati*

méndule = razbijati nečim bajame; *vitřiv* u značenju *vitřiva ðuga* = pokvarena, pozelenjela daska od bačve; *pújati* = biskati; *búcati* = mlaiti nečim po morskoj vodi; *ozbàbniti* = obudovjeti; *bàba kraljèva* = babica, primalja; *zgožđènuti se* = kaže se za ribu kad otvrđne i ukoči nakon što je ulovljena i crknuta; *dája?* = ma zbilja? — itd.

7) — Neki kolektivi:

Drivjè i *drivljè*; *grðbje* i *grðblje*, ali *grèb*, m. a ne grob; *korènje* = korijenje; *lísje*; *hrebjè* = suhi panjevi za gorivo; *grebjè* i *grebljè* = oštro kamenje po školjima; *kružjè* od *krûg*, m. je isto što i *grebénje* od *grèben*, m.; *gðzje*, *gvðzje* i *gðžðe* = gvožde; *grðzje* = grožde; *lðzje*; *kìće* = kup ubratog zelenog i suhog granja; *grménje*, *grmjè* i *grmljè* od *grm*; *díca* = djeca.

8) — Talijanizmi.

Garítula, f., u venecij. govoru *garítola*, f. = naziv za uskršnju pletenicu od slatkog tijesta sa pisanicom — bojadisanim jajem — posred pletenice (u talij. rječniku nijesam mogao naći ovu riječ); *túrta*, f. = obični bijeli hljeb, a u ven. i tal. govoru *tòrta* je naziv za slatku pogaču; *šulacàti se* = šaliti se, tal. *sollazzarsi*, a u ovdašnjem ven. govoru ovaj glagol nikada nijesam čuo, izgubio se; *mùrgaš*, m.¹⁾ = podrugljivi naziv, jer *mùrga* i *mùrka*, f. = označuje talog od maslinovog ulja (ven. *m orga*, tal. *morca*); *štanpica*, f. = držalo za pisacè perce, a narod je zasigurno ovu riječ načinio od glagola *štanpàti*.

Ovdje sam pomenuo samo značajnije talijanizme. Mornarska je terminologija, kao što sam već kazao, većim dijelom talijanska i dobro poznata pa je zato ne navodim.

9) — U literarnom talijanskom jeziku imamo imenice: *scogli* o, m. = ostrvce; *scaglia*, f. = kamenje kojim se posipaju putevi; glagol *scagliare* = posipati škajom. Talijanski glas *gl(i)* = našem glasu *lj (ľ)*. Ovdješnji venecijanski dijalekat pogoduje u ovim glasovima čakavskom govoru, pa su se venecijanske riječi — koje fonetski glase — *škòjo*, *škàja*, *škajár* posvema udomaćile, i u ovdašnjem narodnom govoru glase: *škój*, *škàja*, *škajàti*. Mlađi svijet ne izgovara više (i u ovim riječima) glas *-j-*, analogno pravilu: čak *j* = štok. *lj (ľ)*, pa kaže: *škólj*, *škàlja*, *skaljàti*. Međutim u ovdješnjem venecijanskom dijalektu i nadalje ostaje glas *-j-*, tj. u njemu još nije prevladalo literarno talijansko *-gl(I)-*.

U narođu se takođe čuju i složenice: *zaška(l)jàti*, *ika(l)jàti*. Prva znači: bacati se na nekoga kamenjem, a druga znači: očistiti

1) — U Rja stoji za imenicu *mùrgaš* da je nejasna postanja.

put ili vrt ostranivši kamenje. Primjeri: Nemój da te *zaška(l)ján*; liden *iška(l)jāti* mój vrtā.

10 — *Štì'ca*, f. = daščica za loženje vatre. — Daj mi *štì'cu* da nalđžin òganj.

11) — Onomatopejske riječi.

U ovdješnjem narodnom govoru imade nekoliko riječi koje onomatopoezuje nazal *n*. Takove su:

Gundàc i *gúndac*, m. = gudac (štok. gundelj), a odatle radnja *guncì'ti*, a analogijom za štok. zujati imamo i glagol *zuncì'ti*. Prema tome nazal *n*, na neki način, ističe i oponaša zvuk same radnje. Mišljenja sam da u ovaj skup riječi spadaju i ove: *dunbòk* i *dunbočì'na*, f. — *brúnboj* i *brúnbolj*, m. i radnja: *brunbojāti* i *brunboljāti*. Ove riječi označavaju: vir u loncu, kad u njemu nešto kuha, i zvuk koji ta radnja proizvada. Slušao sam više puta u varijantama ovu rečenicu: *brunbo(l)jâ* mi u drobu; a Talijanac također kaže: Mi borboglia il ventre. Mišljenja sam da su ove riječi onomatopoezovani talijanizmi; talij. borboglio, m. i glagol borbogliare. Slušao sam i ova dva glagola; *lendàti* i *lenpuràti*. Označuju isto ono što u Dubrovniku *rendati*. Uccellini u „Divnoj Glumi“, na str. 274, kaže: „Rendati u Dubrovniku i po okolici znači trtati, poput čovjeka pjana. U Boki kažu: *rondati*; U Crnoj Gori: *rucati* kako pjan.“ — Štok. imenici: *cvrčak* i glagol: u *cvrčiti*, ovdje odgovara: *čvrčàk* i *čvrčàti*. — *štròkalica*, f. (u Boki: *špàgarica* i *pàgarica*) jest dječja igračka za gađanje, napravljena od smokvina drveta. Riječ *štròkalica* ubrajam među onomatopejske prema zvuku kojeg proizvodi radnja, glagol: *štròknuti*. — Također u glagolu *cirikàti se*, štok. *ceriti se*, nalazim onomatopejski izraženu radnju.

12) — *Popíc*, m. = crni žohar, a tako isto zovu ovdje đaka sje-meništaraca koji je istom obukao crnu mantiju. Kad udari grād, čuje se u narodu izreka: „To je *zlaménje* bđžije“, pa prema tome narod dovodi riječ *zlaménje* u etimologičku vezu s riječju *zlo*.¹⁾ — Maretić u bokeljskoj riječi *kridimice* (štok. *kradimice*) ono prvo i tumači kao plod prstonarodne etimologije i dovodi je u svezu s riječima: *kriti*, *krišom*. U ovdješnjem se govoru čuje: *krèdimice*, i ovu riječ dovodim u svezu s riječima: *krèsti*, *ukrèsti* (štok. (u)krasti a ne: krasti se). — *Šalabákati se* u značenju: šaliti se. Kod Belića i Boranića: *šalabazati*.

1) — Narod ovdje ispravno govori: *zlàmenuj se!* — tj. prekrsti se!

13) — Vlastita imena.

Imena osoba imadu ponajviše u nom. sing. stari nastavak *-e*, pa bila ta imena muškoga ili ženskoga roda. Primjeri za muški rod: *Šime, Fráne, Tóme, Ive, Pére, Júre, Stípe, Máte, Lóvre, Gúšte* (Avgustin), *Míše* i *Míče* (Mihovil), *Více, Páve, Fřde* i dr. Primjeri za ženski rod: *Bóje* (Božica), *Áne, Lúce, Máre, Jéle, Více, File* (Filomena) i dr. Imena muškoga roda na *-o*: *Gřgo, Mârko, Lûjko, Špíro, Glíšo, Ròko, Jóso, Bóžo*. Imena ženskoga roda na *-o*: *Jáko, Bójo, Mášo*. Ženska imena na *-a*: *Šínka, Vânka, Terěža, Júrka, Matíja, Cvíta, Lûjka, Gabrijěla*. — Muško ime *Matěša* je augm. od *Máte*, a prezime *Grgurìna* je augm. od *Grgur* (ovdje: *Gřgo*).

Prezimana narod rado izgovara kao posvojne imenice, pa mjesto: *Grgurìna, Kàleb, Šimàt, Žarak* čuje se češće: *Grgurìnov, Kàlebov, Šimàtov, Žarkóv*, a za žensku čeljad: *Grgurìnova* i *Grgurìnovica, Šimàtova* i *Šimàtovica* itd. Tako su se neka prezimana i ustalila kao posesivi pa se jedino u tom obliku i pišu; na primjer: *Fántov, Brzìlov, Měštrov, Obràtov, Šěrvov, Mârov, Dunàtov, Šúškov, Lòndranov, Lešándrov*. Mnogo je prezimana s nastavkom *-ica*, kao: *Turìca, Šparìca, Čabèrica, Bàica* i dr. a najviše ih je s nastavkom *-ić*: *Zürić, Věldić, Pávić, Jándrić, Cólíć, Fřkić, Bárić, Vřšnjić, Rájíć, Bìlić, Míć* i dr. Postoje i ova tri prezimana: *Vójnović, Nónković, Jovánović*. — Neobičnija su prezimana: *Čuzěla-Piljac, Čuzěla-Bilác, Čuzěla-Pàpata, Ěnjak, Maràča* i *Perìna* (ova dva mora da su augm.), *Šòda, Gábre* (valjda od Gabrijel), *Bunaržija* (tur., prezime u stánima), *Glamòč*¹⁾ (talij. *G l à m o č*).

Talijanske su pridošlice većinom iz Bergama i njegove okolice, naravno, s talijanskim obiteljskim imenima. Neka su se takova prezimena do danas sačuvala, neće biti sva bergamska. Još postoje ova čisto talijanska prezimana: *Olivari*²⁾, *Celpi, Alborghetti, Fulgosi, Bonora, Pasqualin, Filippi*, a do nedavno: *Banchetti* i *Mazzocco*. Mnoga su nestala, kao: *Turioni, Arrigoni, Bartulazzi, Morandi* itd. Neka talijanska

1) — Dr. P. Skok u svojoj raspravi „Od koga naučiše jadranski Jugosloveni pomorstvo i ribarstvo“ — kaže: „U dalmatinskim sredovječnim gradovima uzimlju i Romani i Sloveni prezimana od morskih riba. Tako se jedan Zadranin zove g. 1193 *Girica*, za cijelo radi toga što je rado jeo ili lovio *gere* ili *girice*“. — U Tijesnome ima također nadimak *Girica*, a u Betini, kraj T., prezime *Girin*.

2) — Ova obitelj nosi nadimak *Uliša* i narod je najviše ovim pridjevkom naziva. U „Diplomatičkom zborniku“, vol. II, u indeksu, stoji: „Ulivo (— Oliveriu) 1187“, što se odnosi na talij. tekst u istoj knjizi. U tekstu stoji: „Uliuo“. Ovo napominjem radi komparacije: *Olivo — Olio — Ulje; Uliša*.

prezimana sačuvala su se ponarodnjena, tako: od Pisani imamo *Pižánac*, od Donati — *Dunátov*, od Loredano — *Lòndranov*, od Alessandro (Alessandri, Lessandro?) — *Lešándrov*, od Salamon — *Šalamún*. Narodno prezime *Turìca* možda je od Turioni. — Za talij. prezime Gelpi narod rado izgovara: *Jelpòv*, *Jélpov*, *Jélpic*.

14) — Nadimci vlastitim imenima:

Sìrina, m.; *Càulo*, m.; *Bábac*, m.; *Pátak*, m.; *Derànja*, m.; *Staburìna*, m.; *Staburìnovica*, f.; *Kàcar*, m.; *Kàconja*, m.; *Rùda*, f.; *Bíle*, m.; *Japnjár*, m.; *Paljìka*, m.; *Paljìkinica*, f.; *Parikàša*, m.; *Parikàšinica*, f.; *Njākara*, m.; *Blekúrac*, m.; *Avìšcev*, m.; *Dròmedar*, m.; *Bakùša*, f.; *Pelàđo*, m.; *Košuljāča*, f.; *Bākina*, m.; *Píše*, m.;

15) — Topografski nazivi:

Ravnìčine, pl.; *Broščìca*, f.; *Artìc*, m.; *Rāt*, m.; *Gomìlica*, f.; *Rudìna*, f.; *Lúka*, f.; *Mišnjak*, m.; *Lovìšće*, n.; *Púnta Rāta*, f.; *Prìsliga*, f.; *Drmún*, m.; *Kokdč*, m.; *Petrìća Gláv*, f.; *Glavìčine*, pl.; *Bisàga*, f.; *Màslinjak*, m.; *Rastòvice*, f. pl.; *Rastòvac*, m.; *Makìrina*, f.; *Volùjak*, m.; *Kosirìna*, f.; *Blàto*, n.; *Kìna*, f.; *Rōza*, f.; *Nòzdra*, f.; *Ždrìlo*, n.

16) — Vjetrovi:

Jùgo, n.; *Jùžina*, f.; *Južìn* i *Južìnac*, m.; *Žmòrac*, m.; *Levānat* i *Levānte*, m.; *Dónjak*, m.; *Vìtar Ozdó*; *Bùra*, f.; *Burìn* i *Burìnac*, m.; *Dāje na Dónjak*; *Pulentāda*, f.; *Dāje od Pulénta*; *Tremuntāna*, f.; *Meštrá*, m.; *Meštralāda*, f. i *Meštralādina*, f.; *Vìtar iz Vāle*.

17) — Folklor:

a) — Kletve: Da bóg dā kolìno slomìja!

Da bóg dā vrāt slomìja!

Pogānac te uměja!

Ōšpice na te dòšle, da bóg dā!

Vrág ti srlću òdnija!

Vrág ti kolìno òdnija!

Udāvija se u zdrāčí od cr(-l)-júnov! (cr(l)jun = dračasta riba)

Da bóg dā ti prisělo!

Da bóg dā grìža na te! (tj. došla)

b) — Poslovice: Nedì(l)ja — da se drìvo ne dila.

To su šurke babe Jurke.

Oštro, Bariša! — Upri, Bariša! — Udri, Bariša! —

Ne dáj se, Bariša! — Stùpa, Bāre! (tj. Stupaj, Baro!

— kaže se onda kad netko sporo hoda a morao bi se žuriti).

- c) — Stihovi: Naša mala Cvita
 Po pđju se skita,
 Za njũ mati pita:
 „Di je moja Cvita?“
 Cvita išla krđž poje,
 Da je vidu gđspoje.
 U Tišnjánke — lípe bánke,
 U Tribújnke — lípe kúnke.

d) — Jedno prostonarodno vjerovanje: ne valja prati rublje na moru uveče kad je mína (mijena), jer se tada izdere, a katkada, poslije toga, kao da je rublje netko batinama izrešetao, tako je razderano.

F. Stojanov

2. — Тумачење једне народне пословице

У збирци Српске народне пословице, под бр. 910, Бук Ст. Караџић наводи изреку *Да вас Бог живи док вас ја (не) ујрдим!* са објашњењем „а ја то учинити нећу никад; тако може живљети сто година и више“. Значење глагола изгледа погрдно, па би се тако могло помислити и по томе што се сличан погрдан глагол употребљава у великом броју народних пословица¹⁾; међутим Караџић тврди да се то, у Далмацији, „говори без икакве шале, као и *ујрђеши* мјесто *убиши*“. Овакво озбиљно значење он потврђује и у другом издању Рјечника, и наводи пример употребе по својој сазнању. „Ја сам се десио, каже даље, у Лици у Смиљану код обор-лаћмана Николе Боројевића, кад му се један старац тужио како је неко ћео каменом да га убије, и машивши се у торбу извади и пружи му камен говорећи: — „Ево, господине, овијем је ћео да ме упрди“. — Очигледно је да овде не може бити говора о метафори. Караџић ово значење није ни објашњавао.

Стварно, овде имамо појаву „народне етимологије“, једну врсту контаминације, значење једног страног глагола наслоњено на фонетски њему сличну форму у српском језику. — Пре свега, треба нагласити да ова реч не може имати везе са речи *пёрда* —

¹⁾ Именице, придеви и глаголи изведени од такве основе налазе се у државном издању ове збирке у 37 пословица (бр. 552, 5780, 5808, 5833, 5864, 6375, 6760, 6761, 7464, 7469, 7475, 7493, 7524, 7528, 7529, 7592, 7600, 7615, 7646, 7648, 7670, 7715, 7716, 7717, 7718, 7719, 7720, 7721, 7722, 7723, 7741, 7742, 7750, 7767, 7784, 7786, 7793, 7718).